

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Kokopisali se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 140.

V Ljubljani, v sredo 23. junija 1897.

Letnik XXV.

Kako smešno!

Kadarkoli „Slovenski Narod“ iztakne kje v dunajskih antisemitskih listih kako stvarco zoper klerikalizem, vselej jo s srčnim veseljem in s prečudno dobrovoljščino ponatisne svojim zvestim bralcem, češ, glejte, ti pišejo tako, kakor mi, ali so torej tudi brezverci?

Tako tudi v predzadnji številki. „Deutsches Volksblatt“ je pisal nekaj proti nemški katoliški ljudski stranki, češ, da „zlorabijo vero v jako človeške egoistične namene“, in „Slov. Narod“ je vse lepo ponatisnil ter dodejal:

„Ko smo mi zastopali take nazore, bili smo slovesno proglašeni za brezverce in sovražnike vere — se li to zgodi tudi dunajskim krščanskim socijalistom?“

Kako je to tmešno! Kakor da bi mi vse odobraval, kar pišejo in počenjajo dunajski krščanski socijalisti, ali bolje dunajski — antisemitje! Ali nismo že večkrat poudarjali, da krščanski socijalizem na Dunaju ima še mnogo balasta, še mnogo neočiščenih elementov, ki jih družijo samo negacija, samo opozicija proti židom, ki jim ne gre ime krščanski socijalisti, ampak le — antisemitje! Ali nismo obsojali njih postopanje v narodnih vprašanjih ter je ožigosali za — nekrščansko?

Prav tako sedaj pravimo, da je pisava nemškega antisemitskega lista o cerkveni oblasti nekakoliška! Amicus Plato, magis amica veritas — to načelo nam bo vodilo vedno in povsod! Bralcem naj sam sodi!

„Deutsches Volksblatt“ piše: „Kdo naj veruje, ali o kom naj se misli, da bo verjel, da imajo škofje določevati politiko?“

No, tega tudi mi ne verujemo. Škofom ne gre določevati politike, samo da je res državna politika in ne cerkvena politika (zakaj tudi cerkev

je „polis“), pa da je pravna (sicer državljanom kar katoličanom cerkev mora prepovedati tako politiko).

Dalje: „Kristus je dal v cerkvi cerkvenim očetom nalogo, kazati pot v nebesa.“

Gotovo, a dal jim je tudi oblast in dolžnost, voditi vernike v nebesa.

„Kako se na zemlji vredita politika in gospodarstvo, je pred vsem popolnoma človeška zadeva, katero je rešiti po pameti, ne po razodetju.“

Zopet res, gospodarstvo in politika (da le ni cerkvena) na zemlji je pred vsem človeška zadeva. Torej jo ima rešiti državna oblast in ne cerkev (sicer se pa „Deutsches Volksblatt“ vrlo moti, če misli, da ima država vso pamet v zakupu!). A ker istega človeka cerkev mora voditi k pravi in zadnji blaginji, paziti mora, da se ne zamota, ne spodtakne ob svetne zadeve, da vredba svetnih zadev ni v oporeki, v nasprotju s teženjem po zadnjem cilju. To je menda jasno. Če pa je politika liberalno-krivična in gospodarstvo tiransko kapitalistično, je taka politika in tako gospodarstvo po svoji vredbi človeku na poti v nebesa kamen spodtike, zato ima cerkev pač pravico, po svojih škofih tirjati, da država poravna pot in odstrani tako kamenje. — Kar pa še naprej piše „Deutsches Volksblatt“, to ni baš razborito!

„Kadar spoznajo kmetje v alpskih deželah, da je njih stranka postavljala pred nje ščit vere, ko je šlo za zgolj človeške interese, kadar spoznajo, da so bili ljudski interesi žrtvovani interesom visokega plemstva in visoke duhovščine — nižja duhovščina menda niti ne slutiti, da sama duševno tlačani, da pa dobi tako malo ovs, kakor konj, kateri goni vital — tedaj nemška klerikalna stranka spozna, da je cerkvi izkazala slabo uslugo. Vse se bo veri in cerkvi podtikalo, kar je provzročila kratkovidnost na jedni strani, ničvrednost pa na drugi. Radi tega se moramo zavzeti za cerkev...“

Taki ljudje očitajo katoliški ljudski stranki „hinavstvo in zvijačnost“! Ali ni že iz zadnjega stavka razvidno, da sta pri njih hinavstvo in zvijačnost! To hinavstvo! Za cerkev se mora ta gospoda zavzeti, iz samega sočutja, „da nižja duhovščina ne slutiti, da sama duševno tlačani“ in bi se utegnulo zaradi tega cerkvi očitati, kar je zakrivila „ničvrednost“ višje in „kratkovidnost“ nižje duhovščine! No, nižja duhovščina se dostojno zahvalja za tak kompliment, katoliška cerkev pa bo bržčas tudi še preživela take čase, če se tudi ne zavzema za njo „Deutsches Volksblatt“, pa „Slov. Narod“!

„Kulturkampf“ na Hrvatskem.

I.

Iz Zagreba, 18. junija.

Kako zadovoljni so bili naši liberalci z javnimi odnošaji na Hrvatskem, čeli čas vladanja bana Khuen Hedervara! Po njihovi trditvi je vladal na celi zemlji mir in red in vse je bilo zadovoljno, pa si niso želeli nobene spremembe. Protipostavna mažarizacija je bila le narodna ravnopravnost za Mažare na Hrvatskem, a verska indiferentnost pa plod krščanske strpljivosti naproti židovstvu in framptonstvu. Proti katoliški cerkvi se je smelo pisati prav zaničljivo celo v obeh uradnih časopisih, a učenjaki (!), ki so tajili božanstvo Kristusovo javno v svojih predavanjih, so se branili, češ, da so te njihove trditve zopet le plod njihovega umnega raziskovanja: Ko je človek premišljeval, kaj se je počenjalo na Hrvatskem z verskimi in narodnimi pravicami hrvatskega naroda, moral je že skoraj zdvojiti o rešitvi iz tega propada.

Neki indiferentizem v verskih stvareh se je bil lotil že vseh slojev prebivalstva, pa se je bilo bati, da zaduši plemenito mišljenje boljših slojev. V „Slovenecu“ sem večkrat svaril narodne kroge ravno radi indiferentizma, ki more le škoditi posebno še narodu, ki se ima boriti tudi še za narodni obstanek.

LISTEK.

Cvetke s polja moderne znanstvenosti?

Priobčil Burjan.

(Konec.)

Da se res vrši ta proces, kaže nam dejstvo, da od leta do leta raste število drobnoglavcev (Mikroscephalos) in kretinov, katere je proglašil slavni C. Vogt za prehodno obliko med opico in človekom. Takim ljudem, če jih še sploh smemo imenovati ljudi, so možgani v navadnem razvoju zastali, zelo majhni so in podobni opičnim možganom; taki ljudje ne znajo govoriti, sploh se kaj močno približujejo opicam. Ker se število takih ljudi množi, brez strahu lahko sklepamo, da pride celo človeštvo s časom do tega stanja, da si pridobi celo človeštvo možgane, opičjim podobne.

Če se bodo pa možgani pomanjšali, izgubili bomo najbrže tudi svoj tako razviti govor, tudi črepinja se nam bo zmanjšala, čelo se bo stisnilo in nazaj nagnilo, dolnji del obraza bo stopil na prvo mesto, lični kot se bo zmanjšal, s kratka, dobili bomo obraz, kakoršnega imajo opice.

Da so ljudje skoro povsod goli, pomeni velik nedostatek v borbi za obstanek. Koliko lažje bi izhajal siromašni težak, da mu ni treba oblačiti nagih

črvičev! Koliko manj gospode bi mrlo, če bi bili ljudje čez in čez z dlako porasteni! Marsikatero prehlajenje, ki se včasih konča s smrtjo, bi se na ta način odvrnilo. Vidimo torej, da bi bila porastenost za človeka neprecenljive važnosti v borbi za obstanek. Darvinizem nas uči, da si vsako organično bitje skuša pridobiti vsako ugodnost, ki bi mu koristila v boju za obstanek. Da si bo človeštvo prej ko prej pridobilo prvotno dlakavost, pomagal bo in že pomaga plemenski izbor, saj vendar vidimo, da naše cenjene dame prezirajo golobračce in si najraje volijo može s krepko, gosto brado. Tekom tisočletij torej se bo človeški rod spet pokosmatil in s to velevažno pridobitvijo kakor tudi z onimi, katere smo že našli, stopil spet v kolo živalij.

Najbolj bo brez dvoma podoben opici. Toda tudi v tem stanju mu ne bo prestat. Vidimo namreč, da se živali v opičjem stanju hranijo večinoma s sadeži. Odkod naj se vzame toliko hrane, ki bo našim potomcem primerna, ko se izpremeni toliko in toliko milijonov ljudi v opice! Po zakonu, ki ga uči darvinizem, da vsaka živa stvar teži po onem stanju, v katerem se najlažje ohrani, v katerem za svoj obstanek najmanj potrebuje, izpremenjali se bodo naši srečni potomci i nadalje, iz opičnega stanja v stanje polopice, od tega do stanja najnižjih sesavcev, vrečarjev in kljunačev in tako naprej, oziroma nazaj

do črvov in do jednostaničnih praživalij. Jasno je, da se priprosta žival kakor je monera veliko lažje ohrani v boju za obstanek, nego višje razvita žival, recimo črv, ker za svoj obstanek ne potrebuje razum mokrote skoro nič.

Tudi to stanje še ni popolno. Stanica sestoji iz različnih ogljikovodikov. Umevno je, da se vsaka anorganska sestavina lažje ohrani nego organska, ker za svoj obstanek ne potrebuje prav ničesar. Po Darvinovem nauku torej se bodo tudi jednostanične živali razkrojile v neživo tvarino. Najvišja stopinja popolnosti ki je v stvarstvu mogoča, je torej stanje mrtve, anorganske tvarine, ki si je v boju za obstanek pridobila neodvisnost od drugih stvari. Kaj ne, lepo prihodnost nam slika darvinizem, največja pridobitev človeškega uma! Ko se bo stanica razkrojila v nežive snovi, razpade tudi duševno delovanje v nič, v nirvano, po kateri tako hrepeni utrujeno in zmučeno človeštvo!

Oprostite, da sem Vam podal tako na kratko obris naše bodečnosti, ki se bo tako gotovo izvršila, kakor je darvinizem resničen. Rad bi Vam obširneje razkladal, a prišla sva do mojega doma. Ker ste razsoden akademik, sestavite si lahko sam podrobnosti, kako se bo človek razvijal od opice dalje v mrtvo snov. Trdno se držite Darvinovih in Hackeljevih načel, in poti ne morete izgrešiti!

Hvala Bogu, da je narod sprevidel svoj žalostni položaj, sprevidel, da mu preti nevarnost v verskem in narodnem pogledu. Streznil se je in pri zadnjih volitvah je pokazal, da ga ni nič več volja prenašati samovolje svojih dosedanjih liberalnih prijateljev (!), ki so mu kopali grob — verski in narodni. Svečenstvo hrvatsko, ki se je v vseh časih odlikovalo v borbi za vero in dom, je storilo tudi zdaj svojo dolžnost.

In ravno radi tega se je vzdignil proti njemu ves domači in tuji liberalno-framasonski tabor, češ da je treba radi tega vse svečenstvo od nadškofa pa do zadnjega kapelana prisiliti, da ostanejo pokorni vladi mažarsko-hrvatske in da se ne mešajo v politiko.

Kako so obrekovali našega nadškofa pri samem cesarju in kako jim je to kovarstvo spodletelo, sem že sporočil. Ali s tem še stvar ni končana. Liberalci so bezstidni, pa pognani skozi jedna vrata ven, silijo čez druga noter. Če niso vspeli prvokrat, mislijo s svojim obrekovanjem doseči svojo svrhu drugič. Vse, kar je le mogoče, izmišljujejo proti duhovnikom, ter jih obrekujejo po svojih časopisih. „Narodne Novine“ uradni list ni našel dosti prostora, da ga napolni s psovkami proti duhovniškemu stanu, in ravno ta list je pred nedavnim pozival duhovščino, da naj ona gleda in skrbi, da se v narodu vzdrži ugled do javnih oblasti. Kdo bo čuval ugled, ko ga javne oblasti same kršijo s tem, da nedolžne duhovne uklenjene kot kake razbojnice vodijo v temnice samo radi tega, ker mislijo, da so oni krivi, propada mažaronskih kandidatov.

Naši okrajni predstojniki so se v tem pogledu tako surovo obnašali, da človek skoraj ne bi mogel verjeti, živimo li zares v ustavni državi ali na Turškem. Le turški paše morejo tako samovoljno postopati v svojem pašaliku, kakor delaje mnogi naši okrajni predstojniki. Pa mislite li, da jim bodo radi tega zamerili na merodajnem mestu? Gotovo ne, če ostane še ta zistem, ki se more vzdržati še nekaj časa le s takimi nasilstvi.

Čudno je, da zagrebškega nadškofa do zdaj niso napadali. Mislili so morda, da se bodo z njegovo popustljivostjo ukoristili, pa da bode morda še celo svečenstvu prepovedal mešati se v politiko, kajti po njihovih nazorih duhovnik ne bi smel imeti nič opraviti s politikom, njim pa mora biti slobodno mešati se v cerkvene zadeve. Ali prevarili so se. Nadškof dr. Posilović je ostal v politiki pasiven, duhovnikom pa ni hotel zabraniti, da pomorejo narodu do zmage v volilni borbi. Duhovščina je razumela svojega nadpastirja, pa se je ravnala tako, kakor zahteva njega dolžnost do verskih in narodnih vprašanj. Nam bi bilo sicer mileje, kakor smo že omenili v jednem dopisu, da so tudi hrvatski škofje kakor avstrijski izdali pismo svojemu svečenstvu glede volitev, kajti tako bi imeli liberalci vidljivo tarčo, v katero bi mogli streljati, seveda brez uspeha, dočim zdaj obrekujejo in izmišljajo stvari, kakoršnih ni bilo pri tej priložnosti.

Vsi mažarski časopisi razun jednega in oba uradna lista naše vlade, ter ostali židovski časopisi

Tako sem Vam, dragi gospod, osvetlil darvinizem tudi od druge strani. Upam, da sem s svojim razkladanjem v Vaših očeh podvojil vednost genialne Darwinove teorije, ki ima to redko posebnost, da vedno trdno stoji, naj jo postavimo na noge ali na glavo. Kakor se da ž njo dokazati postanek človeka po dolgotrajnem razvijanju iz nežive tvarine, ravno tako se da na podlagi iste teorije z vso gotovostjo sklepati, da se človeštvo tekom tisočletij povrne zopet v prah, v neživo tvar!

Nikar me ne glejte tako debelo! Moji sklepi so popolnoma resnični, ker sem v formalnem oziru kakor tudi materijalnem dokazovanju nepremično stal na podlagi darvinizma, največje pridobitve moderne znanosti. Ne čudite se, če ne morete vsega umeti! Tega dandanes ni treba več, ko sta veda in umetnost zamenili svoja predmeta. Namesto razuma rabijo moderni znanstveniki i v opazovanju i razlaganju rajši domišljijo, moderni umetniki pa se ponašajo s tem, da so se srečno iznebili domišljije in nam slikajo samo to, kar je resnično. S tema vlevažnima pridobitvama pride človeštvo gotovo do — nirvane!

Hvala Vam iskrena za spremljevanje! Z Bogom!

Rekši je izginil skozi visoki portal v samostan usmiljenih bratov. Nemo sem zrl za njim, pobit sem odšel in začel njegove besede premišljevat.

so se v zadnjem času zjedini v napadanju naših najvišjih duhovnih pastirjev dr. Posilovića, Strossmajerja in dr. Stadlerja!

Zmaga hrvatske opozicije jim ne da miru, a da se hrvatski narod vzdiguje, to so krivi ti trije škofje. Posebno Mažari rohné proti njim na čelu „Pester Lyoyd“, kajti dobro vedó, da z oslobojenjem hrvatskega naroda pada njihov lažiliberlizem, pada tudi hegemonija mažarska in židovska. Zatoraj toliko vpitja v mažarskem Izraelu po „kulturkampfu“, a hrvatski mažaroni so složni v tem vpitju, ker tudi njim se približuje zadnja ura njihovega gospodstva mastnih služb, ugodnega brezskrbnega življenja in samovoljnega vladanja. Vsaka sila do vremena, to velja tudi za mažaronstvo, katero je začelo že ginuti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. junija.

Badeni pri Stisfovem delu. Dolgo časa so listi slepe miši lovili, poročajoč danes, da prevzame nalogo posredovalca mej Čehi in Nemci konservativno veleposestvo, jutri zopet, da jo prevzame nemškoliberalno veleposestvo. Sedaj je znano, da iz tega ne bo nič, ker konservativni veleposestniki nečejo prevzeti ponujene jim naloge, nemško-liberalni veleposestniki pa je ne morejo, zato ker jih v to nikdo naprosil ni. Sedaj bo Badeni sam v roke vzel vso stvar. Dunajski časniki pišejo, da se poda Badeni začetkom julija na počitnice za kakih štirinajst dni, potem pa okrepečan po svežem zraku prišne poskušati narodno spravo na Češkem. Badeni gotovo sam najbolje ve, da je njegovo delo v tem oziru prazno, toda on se čuti dolžnega, da dožene do konca delo, katero je tako nesrečno pričel. Da na Češkem ni najti nobenega razpoloženja za tako spravo, je najznačilnejši dokaz govor vodje konservativnih čeških državnih poslancev veleposestnikov, kajti ako v najzmernejših krogih vlada tako jasna misel, da z nameravano spravo ne bo nič, tedaj je lahko umevno, kako še le v drugih bolj radikalnih krogih sodijo o tem. Zato ima pa „N. F. Presse“ tudi svoje določne vzroke da z vso židovsko-liberalno srditostjo napada grofa Deyma zaradi njegovega govora na shodu v Taboru. Ta list čuti, da je češki narod pri svojih sedanjih zahtevah nepremagljiv, ako so v tem Mladočehi jedini s konservativnim veleposestvom. Kakor so namreč Mažari le vsled tega dosegli take predprave v Avstriji, ker so ljudske zastopnike povsod in z vsemi silami podpirali tudi magnatje, tako bodo tudi sedaj v tej borbi Čehi zmagali, ako se vzdrži jedinstvo, katero je omenjal grof Deym v svojem govoru.

Poljska gimnazija v Tešinu. Poljska poslanca iz Slezijske Swiezy in dr. Michejda sta prišla te dni na Dunaj prositi vlado, naj podeli pravico javnosti poljski gimnaziji v Tešinu. Ta zadeva se vleče že dolgo časa in Poljaki v Slezijski so zelo nejevoljni, ker se vlada tako malo ozira na njih opravičene želje, nejevoljni so pa tudi na poljsko kolo v državnem zboru, ker ne porabi svojega vpliva pri vladi v to, da bi se Poljakom v Slezijski naklonila vsaj ta drobtina. Imenovanima poslancema iz Slezijske je grof Badeni, katerega sta tudi prosila podpore, obljubil, da se ta stvar reši takoj, ko se vrne naučni minister Gautsch s počitnic in sicer kakor on upa za šlezjske Poljake ugodno.

Obstrukcija v ogerski zbornici. Opozicija v ogerski zbornici posnema prav marljivo tostransko državnozbornsko nemško-liberalno opozicijo v obstrukciji, seveda v surovosti je ne dosega, ker so kajpada tudi Mažari v primeri z liberalnimi Nemci „manjvreden narod“, ki glede surovosti gotovo ni na tako visoki stopinji, kakor so to kazali nemško-liberalni zastopniki v dunajski državni zbornici. Povod obstrukciji je načrt zakona o kazenskem pravdnem redu in vzlasti določba § 16., po katerem se pregrešek razžaljenja časti glede zasebnikov, ako ga zadolže po časnikih, odtegne kompetenci porotnih sodb ter je izročiti rednim sodiščem. Opozicija očita načrtu zakona, da se s to določbo omejuje časnikarska prostost. Vlada in večina hočeta vstrajati nasproti obstrukciji; predsedstvo zbornice vvede namesto štiriurnih sej osemurne in vlada ne bo zborovanja preložila tudi v najhujši vročini in največjem delu na polju, kar bi posebno opozicijo zadelo, ker ima mnogo kmetskih veleposestnikov v svoji sredi. Sploh pa se na Ogorskem vsled te pričete obstrukcije poje ista pesem, kakor se sliši pri nas. Govori se na Ogorskem o raspustu zbor-

nice, o kvartu, ki se dela parlamentarizmu s tem, da bo nemogoče dognati kako nagodbo in tudi ob ustavni krizi. — Kakor se zdi, delujejo jako malenkostni povodi na to, da se izvedejo v Avstriji bistvene državno pravne spremembe. Slovenci mirno gledamo v prihodnost, ker se nam slabše goditi ne more v novih državnopravnih razmerah, kakor se nam godi v sedanjih.

Mirovna pogajanja se baje bližajo svojemu koncu, vsaj kar se tiče dogovorov mej Turčijo in evropskimi vladami. Listi omenjajo, da se konečno dovrše ti dogovori vsaj do srede meseca julija. Toda drugo je vprašanje, kako se bodo ti dogovori gledé pogejev za mir praktično skazali. Dve stvari bodeta pri tem delali največ ovir. Turki namreč po nobeni ceni ne bodo hoteli zapustiti Tesalije in Grki ne bodo voljni plačati nobene vojne odškodnine. Turkom ne gre v glavo, zakaj bi ne smeli kot dobiček ohraniti deželo, katero so si v vojski priborili, in Grki pravijo, da so njih državne finance take, da jim nikakor ni mogoče plačati kako vojno odškodnino; ker so Turki vojsko pričeli, torej naj tudi Turčija sama trpi troške za to in pa, ker Grška že sedaj vsled turške vojske, bivajoče v Tesaliji, toliko trpi, da bi bilo krivično, ji za zgubljeno vojsko sploh še nakladati kaka bremena. Bati se je torej, da se prične po teoretično sklenjenem miru nova vojska zato, ker se dogovorjeni pogoji praktično ne bodo dali lahko izvesti. Spletke bodo potem še večje in evropska diplomacija, ki si je v teku zadnjih homatij na vzhodu pridobila toliko slave, bo zopet za nekaj lavorik bogatejša.

Bivši švicarski zvezni predsednik Droz — guverner na Kreti. Angleški list „Temps“ poroča, da so se vlade dogovorile naprositi bivšega švicarskega zveznega predsednika Droza, naj prevzame posle guvernerja na Kreti. — Bil je Droz v ta namen poklican v Pariz, kjer mu je francoska vlada o tem sporočila. Droz je prosil za-se časa za premislek in pa dovoljenja, da prevzame ta posel pričatkoma le začasno. Vlade so tudi temu pritrdirile. Zadnja poročila pa pravijo, da se je Droz, ki ima kot direktor mejnarodnega železniškega odbora jako prijetno službo in lepe dohodke, premislil, ter da ne vsprejme mesto guvernerja na Kreti.

Srednja Amerika. Zadnje dni se je osnovala nova država z imenom: republika Srednja Amerika. Pet prostih držav je 15. t. m. v Guatemali podpisalo dotično pogodbo. Te države so: Honduras, Nicaragua, San Salvador, Costarica in Guatemala. Nova država meri blizo 444.010 kvadr. kilometrov, torej je približno za tretjino manjša, nego Avstrija, ter broji prebivalcev nekaj čez tri milijone. Zbornice posameznih dosedanjih teh držav bodo to pogodbo odobrile dne 15. septembra in potem nova država prične skupno opravljati svoje državne posle. Ker je bilo dosedaj mej temi državicami mnogo konfliktov, zato se je nadejati, da sedaj zavlada mej njimi trajni mir, ker so se naši pogoji za tako tesno spojitvev posameznih držav, ki vsled tega tudi na zunaj veliko pridobé na svoji veljavi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. junija.

(Sklep šolskega leta) na ljubljanskih srednjih in ljudskih šolah je letos radi velikega števila maturantov zelo različen. Šolsko leto se sklene na realki dne 1. julija in na učiteljišču dne 3. julija in na višji gimnaziji dne 6. julija, na nižji gimnaziji in na ljudskih šolah ljubljanskih pa dne 15. julija. — Zrelostne poskušnje se prične na realki dne 2. julija, na učiteljišču dne 5. julija in na gimnaziji dne 7. julija ter bodo na tem zavodu trajale blizo do 20. julija.

(Glas iz občinstva: Kje je npravstvena policija?) Odločno smo obsodili zakotno nakano neke ženske, ko je hotela v Ljubljani „monopolizirati“ vlačugarstvo. A naš glas se je razšel brez uspeha. Postavna oblast je v kljub glasnemu protestu velikega dela ljubljanskega prebivalstva o protipostavnem početju — molčala. Deželni predsednik baron Hein in mestni župan Hribar sta pa z moralno resnobo za-trjevala, da ima nameravana hiša le namen omejiti vlačugarstvo v določen ograd, kjer bi je bila lažje nadzorovati. Nas taka zatrdila zaradi drugih tehtnih vzrokov že izpočetka niso čisto nič prepričala in smo take „eksperimente“ že naprej ostro obsojali. Nekaj pa smo — da odkrito povemo — vendar upali. Mislili smo, da bota sedaj vlada in magistrat vse storila, da zaprečita počestno vlačugarstvo. A bridko

smo se varali. Ono hišo pač policija čuva, da ne bi kdo znil kake rezke besede proti „častnim pohajalcem“ modernega zabavišča, a drugje je vstalo vse, kakor je bilo, da pravijo, da je mnogo slabše. Tisti policaji, ki jih je magistrat nastavil ob zloglasni hiši, bi bili pač mnogo bolj potrebni zvečer na gradu in za gradom. Tam se vlačugarstvo veseli izrednih svobodščin, in gorje poštenemu človeku, če misli, da bi bil na grad lep večern izprehod. Zašel bo med tolpe brezsrčnih pohajalcev, ki se ubogo malo menijo za „moralne“ eksperimente mestnega magistrata. — Kje je v Ljubljani uravstvena policija?

(Iz Novega mesta) se nam poroča, da je novomeški prošt preč. gosp. Peter Urh prav nevarno obolel. Priporočamo ga znancem in vzlasti p. n. duhovnom v molitev.

(Enketa za povzdigo konjereje) se bo v smislu naročila poljedelskega ministra vršila v Ljubljani dne 23. avgusta t. l.

(Telefon v Ljubljani.) C. kr. trgovinsko ministerstvo odobrilo je upeljavo telefona v Ljubljani. Dotična dela prično se začetkom meseca julija in upati je, da se dovrše do srede septembra t. l.

(Ponesrečili) so se pri streljanji z možnarji v St. Vidu nad Ljubljano mladeniči Tom. Strukelj in Val. Sever prav nevarno, Karol Bonča pa bolj lahko. Vsi trije so v deželni bolnišnici.

(Iz Janežvega Brda,) 22. junija. Cudil se bodeš morda, dragi čitatelj, zagledavši po tolikem času dopis iz Brkinov. A tudi danes ti ne poročam o slabi letini, ki nam preti, marveč povedal ti bom resnični dogodek, iz kojega se lahko poučiš, kako se pri nas delajo sodbe. Marija Kaluža iz Janežvega Brda odorala je majnika meseca Francetu Candek nekoliko meje. Le-ta ji je napravil tožbo zaradi motenja posesti ter zahteval, naj se vrši sodni ogled. Sodni pristav — mož pravičnega mišljenja — prišel je na lice mesta, kamor je pripeljala toženka tudi prizadetega orača. S pomočjo orača se je konstatovalo, da je bilo nekoliko tožiteljeve meje odorane in da je bil celo mejnik izruvan. S sporazumom strank vredila se je meja ter sklenila sodna poravnava, v kojoj je mladi Janez Kaluža — tožitelj je bil namreč pri tožbi pozabil povadati, da je toženka vdova — zastopan po materi in navzočem sovaruhu stvarnim razmeram in pravičnosti doslovno pripoznal motenje Candekove posesti ter se zavezal, plačati le komisijske stroške, kajti povračila svojih stroškov tožitelj ni zahteval. Dragi čitatelj, sodil bodeš, da mora vsaka pravična človeška duša tako poravnavo odobriti, in vendar liberalni okrajni sodnik v Ilirski Bistrici tega iz neopravičene formalnosti ni storil, in sicer v kljub temu, da je hotela Marija Kaluža pozneje iz lastnega komisijske stroške plačati. On je razpisal marveč novo obravnavo in je indirektno prisilil pri le-tej tožitelja, dasi se je Marija Kaluža zopet k plačilu polovice stroškov ponudila, da je od tožbe odstopil ter prevzel na-se vse stroške. Istega dne pripetila se je pa pri našem sodišču še druga zanimiva, drastična dogodbica, ki je neka ilustracija prve. Štefan Nadoh in Marija Kaluža iz Janežvega Brda pristopila sta k okrajnemu sodniku, proseč ga, naj jima nek spis pregleda. Sodnik jima doslovno odvrne: „Veste kaj, jaz ne pometam, tje pojte, kjer pometajo, jaz imam svoje hlapce.“ Kaj misliš, dragi čitatelj, kaj sta reveža storila. Čuj in strmi! Sta sta naravnost k c. kr. sodnemu pristavu ter se mu predstavila v navzočnosti več strank sledeče: „Bila sva pri gospodu sodniku, ki naju je sem poslal, rekoč, da on ne pometam, naj greva sem, ker on ima svoje hlapce.“ Sodni pristav, ki najbrž dobro pozna svojega šefa, je nenavadno zarudel ter, da bi rešil uradno čast, prositelja umestno energično odstranil, rekoč nekako: „Če tam ne pometajo, jaz tudi ne pometam, jaz nisem nikak hlapec.“ — Ko se nam je to pri košnji pripovedovalo, vprašali smo začudeno, kako sta pa vendar mogla Kaluža in Nadoh sodnikove besede tako čudno razumeti, saj vendar sodni pristavi so ravno tako sodniki, kakor okrajni sodnik sam. Na to smo bili poučeni, da sta Kaluža in Candek najbrž učenca okrajnega sodnika, koji baje o uradnih dnevih svojim slušateljem razven o svoji nezmotljivosti v malotnih stvarih tudi o tem pridga, da njemu ni treba vsega dela samemu opravljati, ker ima svoje hlapce, pomagače itd. Povedali so nam tudi, da zavlja šestokrat čez svojega prednika „Jureta“ in da svoje pristave in sluge pred svetom na odgovor po-

stavlja. Komentara povedanemu menda ni potreba pridejati, k prvemu slučaju ga je pa kritičnega dne baje France Candek z vzklikom napravil: „Tukaj se več pravice ne dobi, jaz bom šel k prezidentu!“ Brkin.

(Iz Celovca,) dne 22. junija. Naši Nemci so v zadnjem času vneto pri delu. Svoje pristaše zbirajo in naučujujejo z raznimi slavnostmi. Vpeljali so nove slavnosti „Sonnenwendfeier“, pri katerih žgô kresove in napravljajo šumne veselice z govori itd. Take slavnosti so priredili v Beljaku dne 17. t. m. in minulo nedeljo v Šmartnu ob Celovcu. Prirejajo jih podružnice „Südmark-e“. To pové vse. Jako čudno je zato, da sodeluje tudi c. kr. vojaška godba!! Komentara ni treba! — Odgovor z naše strani bodi ta, da prižgô slovenski rojaki po vseh naših hribih in gorah prav obilno kresov na predvečer godu sv. Cirila in Metoda.

(„Deutscher Volkstag.“) Iz Celovca, dne 22. jun. Nekaj posebnega se zopet obeta Celovčanom. Dne 11. julija sklêejo nemški nacionalci semkaj velik shod svojih pristašev v alpskih deželah, da bodo skupno protestovali jezikovnim naredbam, zagovarjali in proslavljali obstrukcijo, povzdigovali v deveta nebesa jedino zveličavno nemštvo ter brusili nemške Miheljne. S shodom hočejo razdražiti ljudstvo še bolj in ga nahujskati zoper vlado, jezikovne naredbe, ter Slované. Smemo torej pričakovati, da bodo nasprotniki, združeni liberalci in nacionalci zopet kar rjovelj zoper nas. Nemški listi to že sami napovedujejo. Zakaj so si za ta shod izvolili baš Celovec? Omenjeni listi navajajo tudi za to poseben, in kakor poudarjajo, prav imeniten razlog. Pravijo namreč, da se je odločil Celovec „kot glavno mesto dežele, ki je po vseh (?!?) svojih meščanih in kmetih (?) pod nemškonacionalno zastavo, in da bode shod tú posebno sijajen. Koroška, kateri gré danes med vsemi nemškimi deželami Avstrije v enec, je, razun jednega, odposlala vse svoje poslance v nemškonacionalni tabor“. Hm, hm! To že davno vémo, da smatrajo naši nasprotniki Koroško za svoj „Musterland“, in res je Koroška pravi eldorado nemškega liberalizma in nacionalizma. Zato nas je doletela sedaj velika „čast“, da bodo Nemci „tagovali“ v Celovcu. Kam je neomejeno liberalno gospodarstvo privedlo našo deželo, je obče znano. Liberalno-nacionalna gospoda je spravila deželo že daleč — navzdol, blagostanje hira vedno bolj, denarno stanje dežele je obupno, kakor se je opetovano poudarjalo v deželnem zboru in v listih! To je „napredek“ naše najbolj „napredne“ dežele. In tega napredka se veselijo, s tem se bahajo naši ljubi Nemci! Zató napravljajo hrupne shode, zató bodo pozvali semkaj razne nemške velikane, da bodo s pretiravanji budili v ljudstvu politične strasti, zvodili ga na polzka pota obstrukcije in praznega krika, mu metali pesek v oči. Ljudstvo hoče kruha, stranka pa, kateri so na čelu milijonarji, dobro oskrbljeni dohtarji in profesorji, daje mu kamenje, hoče ga nasititi s tem, da mu z raznimi pretvezami in izmišljotinami zbuja strasti! Žalostno! Nehoté se ob tej priliki spominjamo „parteitaga“, katerega so bili naši nasprotniki sklicali zoper nas novembra meseca l. 1892. Takrat so se ga dejanski udeleževali, kolikor se spominjamo, tudi c. kr. uradniki in drugi javni funkcionarji. Bode-li tudi letos tako? Vederemo! —rn—

(Novice iz Rima.) Pri sv. Očetu je bil v avdi-jenciji vsprejet patrijarh katoliških Koptov Ciril Makarij, kateremu je papež priporočal skrbeti za ustanovljenje cerkva, kapel, šol in dobrodelnih zavodov. Gre se za to, da se povrnejo polagoma tudi vsi razkolni Kopti v kat. cerkev, da se stem krona postavi delu, za katero se toliko trudita papež Leon XIII. in pa cesar Franc Jožef I., ki je pokrovitelj koptske narodnosti. Zaradi tega se je odločil tudi Leon XIII. pozvati avstrijske škofe, da podpirajo zlasti to misijonsko delo, ki stoji pod pokroviteljstvom avstrijskega cesarja, da se dobe potrebni pripomočki v dosego namenov, katere s toliko silo priporoča Leon XIII. Zato papež odpošlje kot posebno odposlanstvo, kakor piše „L' Univers“ škofa Sogaro in Berzija do avstrijskih škofov in sicer najprej b kardinalu Schönbornu v Prago, da se v tem oziru dožene kaj povoljnega.

(Časnik na Francoskem.) Pisatelj Henri Avenel je v „L' Annuaire de la presse“ objavil nekatere podatke o časopisih na Francoskem. Iz tega poročila posnamemo da izhaja letos v Parizu 2327 časnikov, od teh je 130 dnevnikov, 651 tednikov,

776 mesečnikov, 331 dvemesečnikov in 260 listov ki izhajajo „irrégulièrement“, kadekoli se jim poljubi. Nabožnih katoliških listov je 70. — Po deželi zunaj Pariza je na Francoskem časnikov 3493, od teh jih izhaja 318 vsaki dan in 1527 je tednikov, 479 je listov, ki izhajajo enkrat ali dvakrat na teden, drugi pa na mesec ali redkeje. — Žal da je večina časopisja v rokah framašonov in brezvercev, ki delajo javno mnenje in neomejeno vladajo na Francoskem.

(Glediške igre brez igralcev.) Edison izdeluje iznajdbo, da bi lahko ponavljal in predstavljal kako igro brez igralcev, peceev, muzikov; brez vodja in suflerja. Za glasove bi izpopolnil svoj fonograf. Sedaj fonograf še nekoliko noslja, a Edison upa, da se mu bode posrečilo, dati mu čist glas. Potem bo za belo zaveso na glediškem odru postavil toliko fonografov, kolikor bi imelo biti pevcev in igralcev. Vsak fonograf bo pel ali muziciral ali govoril, kar bi sicer moral pevec, muzik, govornik. Zada bo skrit kinetoskop, priprava, ki kaže žive fotografije, t. j. ki tako hitro meče slike fotografij na platno, da se več fotografij jedne osebe v zaporednih pozicijah spoji v jedno gibajočo se in delujočo. S kinetoskopom bo torej kazal delujoče igralce. Fonograf in kinetoskop pa bo zvezal z električnim tokom, da bota harmonično delovala. Tako se bodo vjemali glasovi z gibanjem, petje in muzika z delovanjem in predstavljanjem. Pravijo, da ima Edison mnogo upanja, da se mu stvar posreči. Misel gotovo ni nemogoča, saj imamo že fonograf in kinetoskop. Svet napreduje.

Društva.

(Katoliško društvo za mladeniče) je dobilo za društvene namene 1 gold. 20 kr. kot preostanek pobiranja pri neki priliki.

(Občni shod kranjske zdravniške zbornice) se vrši v četrtek, na kar se gospodje zdravniki opetovano opozarjajo. Stevilno vdeležbo priporoča odbor.

(Dobitki pri srečkanju) 26. decembra 1897. Vsled odloka c. kr. fin. ministerstva z dne 21. decembra 1896, št. 63912 je srečkanje preloženo na 26. decembra 1897 zato, ker je bilo lani še malo srečk razprodanih. Dobitki: 1. Konj z opravo in s pol pokrito kočijo vred; 1000 kron vrednosti. 2. Sobna oprava, 300 kron vrednosti. 3. Valvazor, štirje lepo vezani zvezki, 200 kron vrednosti. 4. Polovnjak vina, 100 kron vrednosti. 5. Brana za travnike, 50 kron vrednosti. 6. Tele, 40 kron vrednosti. 7. Vedro starega vina, 30 kron vrednosti. 8.—12. Slomšek, Zadnja večerja, žepna ura, dve mizni opravi, à 20 kron vrednosti. 13.—24. Stenska ura, dežnik, platno, samokres, viseča svetilnica, miza, par svečnikov, par čevljev, umivalnik, stojalo za obleko, brušena steklenica z garnituro, service za kavo, à 10—16 kron vrednosti. 25—100. Reči à 4—6 kron vrednosti. 101—300. Reči à 2 kron vrednosti. 301—500. Reči različne vrednosti. — Srečkanje se bo vršilo v sejini dvorani „Narodnega doma“. — Zaradi dobrodelnega namena se obračamo do vseh blagih rojakov in jih najuljudnejše prosimo, da obdržijo poslano jim srečke, ter jih po možnosti tudi med druge razpečajo.

Odbor za kat. podp. društvo v Celju.

Narodno gospodarstvo.

Dobava oblačilnih in opravnih predmetov za c. kr. deželno brambo.

C. kr. ministerstvo za deželno brambo name-rava dobavo raznih oblačilnih in opravnih predmetov za l. 1897 zagotoviti potom javne konkurence. Mej predmeti, katere je dobaviti, so mej drugim: klobuki, konjski repovi, jopice, spodnje hlače, ovratniki, ostroge, podkovice z žebli, roko-vice, kuhinjsko posodje, sekire, šotorni količi, krampi, žage, lopate, verige, sedla, konjska česala, krtače, konjske odeje, napojne golide, poveznice itd. Ponudbe je vložiti pri c. kr. deželno-brambenem ministerstvu do 12. julija t. l. Razglas o tej dobavi, obsegajoč splošne pogoje in seznam dobavljajočih predmetov se lahko pogleda tudi v pisarni trgovske in obrtniske zbornice v Ljubljani.

Telegrami.

Praga, 23. junija. Na shodu katoliško-političnega društva za Češko v Vlasimu je predsednik grof Schönborn odobral postopanje združenih čeških strank. Kot katoličani je dejal smo dolžni skrbeti zato, da nas tudi v javnem življenju vodijo verska načela. V političnem oziru stojimo na stališču zgod-

vinskega državnega prava in popolne enakopravnosti vseh narodov v državi in smo zato v tem oziru s sedanji zastopniki češkega naroda jedini. Zato pozdravlja složno delovanje čeških zastopnikov in večino desnice v državnem zboru.

Rim, 23. junija. Papež je vsprejel novega ruskega poslanika Čarikova, ki mu je izročil svoja poverilna pisma. Novi ruski zastopnik pri Vatikanu je zagotavljal sv. Očeta o najboljših namerah ruskega carja za ruske katoličane.

Berolin, 23. junija. Državni tajnik Bötticher je izjavil v državnem zboru, da on ni vložil nobene ostavke in da so vsa poročila o ministerski krizi neosnovana.

Pariz, 23. junija. Minister zunanjih stvari je naznanil v ministerskem svetu, da je iz pogajanj za mir pričakovati kmalu vsestranskega sporazumljenja.

London, 23. junija. V dvornih krogih se govori, da se namerava angleška kraljica Viktorija po dovršeni slavnosti svojega šestdesetletnega vladanja odpovedati kroni na korist princa velskega.

London, 23. junija. Slovesni obhod in slavnosti v stolnici sv. Pavla so se izvršile točno po vsprejedu, ob lepem vremenu in ob navzočnosti brezštevilno zbranega naroda. Predno se je kraljica Viktorija odpeljala v cerkev, je izdala oklic na podložne, v katerem se iz srca zahvaljuje svojemu ljubljemu narodu za izraze udanosti ter prosi zanj blagoslova božjega.

Atene, 23. junija. Listi poročajo, da se Delyanis umakne iz političnega življenja.

Ponarejena črna svila.

Sežgi vzorec svile, katero nameravaš kupiti, in spozna bodeš takoj ali je svila pristna ali ponarejena: Pristna, čista barvena svila kmalu ugasne, se skodriči ter ostane le malo svetlorjavnega pepela. — Ponarejena svila (katera se rada lomi in dobi mastne lise) gori počasi dalje (osobito tli takozvana „strelna nit“, ako je v njej prav mnogo barvene snovi, ter ostane pepel temnorjavne barve. Pepel se ne skodriči kot pri pristni svili, marveč upogne. Pepel pristne svile se spremeni v prah, ako se stisne, isti ponarejene svile pa ne. — **Tovarne za svilo G. HENNEBERG-a** (e. in kr. dvorne založnik) v **Curihu** razpošiljajo rade vzorec svojega pristno svilnatoga blaga vsakomur ter pošiljajo kolikor treba za posamezne obleke ali cele kose poštine in carine prosto na dom. 35 6-3 5

Melusine-ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 45 (23) 1
lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v **Ljubljani**,
Realjeva cesta števil. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usojajo si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvršnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istakot tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Provincijal

brat **Emanuel Leitner**.

nadzdravnik.

232 100-25

Umrli so:
21. junija. Janez Strukelj, zidar, 53 let, Poljanska cesta št. 60, morbus Brightii.
22. junija. Jožef Šgang, postrežček, 67 let, Poljanska cesta 17, carcinoma.
V hiralnici:
20. junija. Marija Omrež, gostija, 80 let, ostarelost.

Tujci.
21. junija.
Pri **Stonu**: Meir iz Monakovega. — Herz, Langen in Pfeifer z Dunaja. — Gender iz Pforzheim-a. — Robitschek, Hoek iz Prage. — Hauptmann iz Steinschonau-a. — Zauster iz Sterzing-a. — Schinko iz Maribora. — Legat iz Lipice. — Koritnik iz Blok. — Dumičič iz Zagreba. — Cramhout iz Lütlich-a. — Topf iz Erfurt-a.
Pri **Maliču**: Hoff iz Toplic. — Billich iz Celovea. — Thaller, Glaser iz Zagreba. — Glas, Weckher, Falk, Eichhorn, Pekarek z Dunaja. — Kuppers iz Grada.
Pri **Lloyd**: Sauli iz Gorice. — Tančič od Sv. Martina. — Kunstelj z Vrhnike. — Schlemel iz Šopronja. — Watek iz Linca. — Castro z Reke.
Pri **Južnem kolodvoru**: Krašovec iz Maribora. — Lilek s Sv. Gore. — Stritof iz Starega Trga. — Panek iz Trsta.
Pri **avstrijskem caru**: Lovrenčič iz Sodražice.
Pri **Bavarskem dvoru**: Klein z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
22	9. zvečer	739.9	15.9	sr. sever	del. oblac.	
23	7. zjutraj	740.7	10.9	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	739.4	13.2	sr. jzab.	del. oblac.	

Srednja večerajšnja temperatura 16.6°, za 1.9° pod normalom.

Lepo poletno stanovanje za letovičarje.
V vasi Selo, deset minut od postaje Žirovnica, blizu postaje Lesce-Bled na Gorinskem je več novo opravljenih (mehiranih) sob na razpolago. Natlačeni pojoji zvedo se pri lastniku Egidiju Jegliču, Selo, pošta Lesce-Bled. 419 3-2

Stanarinske knjižnice za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v **Katol. Tiskarni** v Ljubljani.

Slavnemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem začel izvrševati

ključavničarsko obrt

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela, osobito pa za napravo

štedilnih ognjišč, ograj itd.

po kolikor le mogoče najnižjih cenah. Ako kdo cenjenih naročnikov ne more priti osebno k meni, blagovoli mi poslati dopisnico in pridem takoj sam k njemu.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Janez Smolè,

ključavničar

(859) 10-5

Opekarska cesta št. 11 v Ljubljani.

Na prodaj sta dva križeva pota

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65,—,
drugi 150 „ visok, velja „ 250,—

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 426 6-1

100 kron

nagrade dobi tisti, kateri mi pravočasno pové ime in bivaliče onega, kateri je z zatožbo, pod izmišljenim imenom, primoral državno pravdnštvo k zatožbi hudodelstva, radi katerega sem bil dne 2. t. m. pri e. kr. preiskovalnem sodišču v Postojni zaslišan.

Ni mi za maščevanje nad dotičnikom, še tudi to v polni meri zasluži, pač pa imam namen in željo, da se pri nas za preči škodoželjno strankarstvo, katero presega, tudi pri nekaterih izobraženih, res že vse meje.

V Št. Petru, dne 21. junija 1897.

Val. Krašovec,

občinski svetovalec.

429 1-1

Razglas.

Podpisani magistrat naznanja, da velja od 1. julija 1897 naprej v Ljubljani sledeča prevozniška tarifa:

Maksimalna vozna tarifa za prevoznike v Ljubljani.

§ 1.

I. Za vožnjo po mestu in predmestjih plača se:

za prvo četrt ure:	z jednim konjem	30 kr.
	z dvema konjema	40 „
za vsako daljno četrt ure:	z jednim konjem	25 „
	z dvema konjema	30 „

II. Za vožnjo s kolodvorov od vlakov v mesto in predmestje brez ozira na dobo vožnje se plača:

a) po dnevi:	z jednim konjem	40 kr.
	z dvema konjema	60 „
b) po noči:	z jednim konjem	50 „
	z dvema konjema	80 „

Za prtljago, katere voženec noče ali ne more imeti v vozu, katere s torej vozi na kozlu, plačati je 15 kr.

§ 2.

Ta vozna odredbina velja jednako za vse dni, tudi za nedelje in praznike, za vsako vreme in ne gledé na to, se li vozi več ali manj oseb.

§ 3.

Vsaka začeta četrt ure se šteje za celo, če še tudi ni pretekla. Pri naročenih voznjah velja voznja za pričet s tistim časom, za kateri je voznik naročen in tudi pride na odmenjeni kraj.

Ako pride pozneje, kakor je naročen, računati je voznino od časa prihoda.

§ 4.

Če je pri kaki vožnji plačati mitnino, plačati jo mora voznik, toda na račun voženčev.

§ 5.

K dnevu se štejejo v mesecih maju, juniju, juliju, avgustu in septembru ure od 6. zjutraj do 9. zvečer, v drugih mesecih pa od 7. zjutraj do 6. zvečer.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 19. maja 1897.

Dunajska borza.

Dne 23. junija.		Dne 22. junija.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. 15 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	155 gld. 50 kr.	198 gld. 50 kr.	
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 10 „	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ 75 „	154 „ — „	
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 20 „	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	159 „ — „	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 „ — „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 „ 85 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 50 „	Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „ 25 „
Ogerska zlata renta 4%	123 „ 15 „	Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 „ 50 „	Salmove srečke, 40 gld.	72 „ 50 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	100 „ — „	Dunavske vrvavnne srečke 5%	128 „ — „	St. Genois srečke, 40 gld.	75 „ 75 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	956 „ — „	Dunavsko vrvavnno posojilo l. 1878	108 „ 50 „	Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	367 „ 50 „	Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „	Ljubljanske srečke	22 „ 25 „
London vista	119 „ 55 „	4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 75 „	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	159 „ 25 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 70 „	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 80 „	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3545 „ — „
30 mark	11 „ 74 „	Prijoritete obveznice državne železnice	225 „ — „	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	393 „ — „
30 frankov (napoleonador)	9 „ 52 1/2 „	„ „ „ žužne železnice 3%	179 „ 80 „	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	88 „ — „
Italijanski bankovci	45 „ 60 „	„ „ „ žužne železnice 5%	126 „ 45 „	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— „ — „
C. kr. cekini	5 „ 65 „	„ „ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „	Montanske družba avstr. plan.	99 „ 25 „
				Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	162 „ — „
				Papirnih rubljev 100	126 „ 75 „

Nakup in prodaja
vsevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in šnandnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.